

Nro. 42.

A FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

*Költ Bétsben Fénteken Novembernek 21-ik napján,
1799-ik esztendőben.*

Hadi Történetek.

Mélas Cs. K. fő vezérnek azon rövid hadi relatiojáról, a' mellyet ma egy hete a' Fels. udvari hadi Cancellaria egy különös tudósításban ki adatott, és a' mellyet a' közelebb múlt postánapon mi is közlöttünk Erd. Olvasoinkal, újabb, hosszabb, és környülállásosabb jelentést küldött azon hadi Tanátsnak a' Würtemberg dragonyos Regementnek kurir fővel ide jött Kapitányja, Baró Raszler által, azon reánk nézve Szerentsés ki menetelü tsatáról, a' melly e' folyó hólnapnak 4. és 5-ik napjain, Pedemontiumnak Stura nevű folyó

vize mellett történt. Erről ekként ír a' nevezett fő vezér:

Azon szerentséssen végzett hadi próba tétel után, a' melly *Mondovii* positionkat el foglalni akart, *Lemoine* Fr. Generalis osztály seregének egy része ellen tétetődött, Izámos seregekkel meg erősítette az ellenség *Madonna del Olmo* környékén feküdt táborát, és *Centale*'s *Ronchi* mellett vigyázatra ki állított seregeinket *October 29-ikén* hátrább nyomván, a' *Stura* vizének bal partyán *Morozzoig* nyomult előre. Nem engedte ugyan *Nobili* Cs. K. Generál az ellenséget tovább nyomni: mindazáltal minden nap több több seregekkel öregbitvén az ellenség maga hadi erejét, nemcsak a' *Stura* vize bal partyának, hanem azon környékeknek birtokában is meg maradni igyekezett, a' mellyebb további hadi operatióit elő-menetelesíthették volna. Arra való nézve, *October 30-ik* napján még több truppokat vitt *Morozzo* és *Centale* alá, a' mellyek között két Fr. lovas regement állott már a' *Stura* vizének bal partyán.

Illyetén környülállások közt, változhatatlánul el végzette azt magában *Mélas* fő vezérünk, hogy *October* utolsó napján minden pontban megtámadja, 's el foglalt postyaiból ki verje az ellenséget. De nem is késleltette fel tételének eszközöltetését sokáig, hanem mingyárt *October 30-ikát* követett éjel, az ellenség szeme láttára két hajó hidat építtetett a' *Stura* vizén, az egyiket *Castelletto*, a' másikat pedig *Montenara* mellett, a' mellyeken az ellenség megtámadására eleve ki rendeltetett két osztály seregek, az ellenséges ártilleriának szüntelen való tüzeleséi közt is által mentenek, *Ott* F. M. L. divisioja *Montenara*, az *Elsnitz* F. M. Lajtnanté pedig *Castelletto* mellett, 's mihelyt az ellenség eleibe érkeztek, min-

gyáft meg támadták azt, 's nem gondolván a' tötükön lévő Fr. ártilleriának öldöklő tőzével a' Cs. K. gyalogság, le üzte őket azokról, a' lovaság pedig, jó alkalmatosságot kapván az ellenség rendiei közzé való bé vágásra, egészlen meg futamtatta, a' melly után *Ott F. M. L. Centaleig, Elsnitz F. M. L. Cuneóig, Sommariva General* pedig, a' ki a' reá bizatott Colonnéval *Morózzó* meg vételére rendeltetett, semmi akadályt nem találván a' nevezett helységnél, egész *Granaig* előre nyomúltak.

Azonban úgy láttzott, mintha az első futása után meg pihent ellenség, *Centale* mellett meg akarta volna előre nyomúlt győzedelmes seregeinket elő meneteleiben akadályoztatni; mindazáltal mihelyt az *Ott* és *Elsnitz* Generálisok osztály seregeinek egyesüléseket látta volna, mindjárt onnan is el lódult, 's által futott a' *Maira* vizén, a' melly mellett a' mi tsatázott trupjaiak ölvé gyűlvén magokat estig ki pihenték, hanem akkor ismét a' *Stura* jobb partyára marhíróztak, 's a' *Maglian di Sopra* környékén lévő tanyájokban le telepedtek. — E' napon igen sokan hüllottak el, és estek sebbe a' Francziák közzül; e' mellett 3 ágyút 's 800 embert fogtak el közülök győzedelmes vitézeink. — Részünkről 400 meg holtakra és meg sebesítettekre ment a' vezetéség. — A' sebbe estek közt 10 fő tisztek is találtattak.

A' Cs. K. seregek *October 31-ikétől* fogva, *November 3-ik* napjáig a' nevezett tanyájokban maradtak, mindazáltal még sem akartak a' Francziák előbbi planumoktól el állani, és nagy bizodalommal vóltak az eránt, hogy a' mit *October utolsó* napján el veztettek, *November első* napjain bizonyossan vissza fogják nyerni, 's feltett tzellyokat is el érni, a' mellyre mind az e-

leségnek szüksége, mind más lok vízfzontagságok által kényszerítették, és hogy a' Piemonti herczegségben magoknak állandó tanyát, és armádiájoknak tsendes téli kvártélyt szerezhessenek, mindent készek voltak meg próbálni.

Mind ezeknek elzközlésekre kiváltképen azon iparkodtak, hogy a' *Grenier* Fr. General osztály serege a' *Stura* folyó viz bal partyán előbre nyomúlhasson, *Saviglianot* el foglalhassa, a' *Duhammes* Generalis vezérlése alatt a' *Cenis* hegyén keresztül menő segítő sereggel magát öszve kaptsolhassa, és a' *Turin* felé vivő Ország úton való előbre nyomulása által, egy részről a' nevezett várostól, más részről a' *Braa* mellett lévő magazínoktól a' Cs. K. hadi népet el szakasztkassák; a' *Victor* Generál osztály serege a' *Stura* folyóvizének két partyain *Fossano*; a' *Lemoine* General divisiója *Carru* és *Bene* nevű helységeken keresztül *Cherasco* eleibe menni, a' *Kray* Cs. K. hadi Tárnokmester ellenébe állott *St. Cyr* Fr. Generalis pedig magát a' több Fr. seregekkel öszve kaptsolni, 's minden erejét arra fordítani parantsoltattak, hogy a' Cs. Kir armadia tökéletessen körül vétetteffen. — Az ellenségnek ezen veszedelmes planuma az által is elegendőképen ki nyilatkoztatva lévén, hogy *November 3-ikán* a' *Stura* folyó viznek bal partyán állott Cs. K. vigyázó seregeket meg támadta, *Genoláig* előbre nyomúlt 's *Carrut* el foglalta; szükségesnek itilte *Mélas* fő vezér, hogy az egész Cs. K. armadia az ellenségnek bal szárnyát meg támadja, a' melly fel tett tzelnek el érése végett a' *Mondovi* erősség az ellenségnek által engedtetett, az ott vólt katona őrizet *Cherascóba* által tétetett, és a' *Stura* folyó viznek jobb partya el hagyattatott.

November 3-ikán oda hagyván hadi seregeink *Maglian* mellett lévő tanyáját, *Fossano* és *Maren-*

ne mellett telepedett le. E' napon marfiroztak bé a' Francziák *Saviglianóba*, *Fossano* külfő várasaiba, és *Bennebe*, fel kérték a' *Fossanói* erősséget, és egynéhány haubitzákat bé is hánytak oda. Az illy környülállások közt szükségesnek tartotta *Mélas* fő vezérünk a' Franczia seregeket November 4 ikén meg támadni, és a' Turinba vivő Ország útnak bátorságos fenn tartása végett, *Lattermann* Generalt, 6 granatiros batallionnal *Carmagnolából* Raconigibe marfiroztatni.

Ezen fel tett czélnak eszközlésére, a' miképen, a' közelebb múlt posta napon költ Magy. Kurirnak 643-ik lapján meg jegyzettük, három colonnéra osztatott fel a' Cs. Kir. armádia, melyeknek kormánya *Ott*, *Mitrovszky* és *Gottesheim* Cs. K. Generalisokra bizattatott, a' kik *November 4 ik* napján viradtákor, a' nékiek adatott paratsolat szerént, egyszerre meg támadták az ellenséget, és noha egynéhány órákig ki nem mozdithatták azt álló helyéből: mindazáltal végtére zuzavarba hozták őket bátor gyalogságunk, és ártillériánknak heves tüze, el foglalták *Saviglianót*, 's egészlen a' *Maira* vizéig üztek a' futó ellenséget. Azomban még is egy ellenséges osztály sereg jövén ki a' *Pó* vagy *Padua* völgyéből öszve akarta magát a' *Grenier* Generál colonnéjával kaptsolni, *Saviglianóig* előbre nyomúlt, ki mozdította onnan a' *Persch* granatiros batallionját, 's a' *Marenne* vivő Ország útjaig ment előbre. Még is mindazáltal semmiképen nem hátráltatott vitéz seregeinknek elő menetelek, és semmiben semmi változást nem szenvedett *Mélas* fő vezérnek a' planuma, mivel, minekutanna *Sommariva* Generalis a' *Reisky* gyalog regementjével és a' *Lobkovicz* lovas seregének 2 escadronjával a' *Savigliano* mellett öszve gyült ellenség ellen küldetett volna, azt nemcsak az, hogy onnan ki üzte, hanem e' mellett 400 emberét is fogságra

ejtette. Azon időben az *Elsnitz* és *Mitrovitzky* Generálisok egyesült osztály seregjei is reáütköztek a' *Centale* mellett ismét öszve gyűlt Francziáságra, és onnan is szerentsélfen el üzték őket, és ha a' setét éjjel bé nem következett volna, tovább is folytathatták volna el kezdett gyözedelmeket.

De hogy annál több hasznos következései légyenek ezen diadalomnak, és hogy tökéletesen el töröltethessenek az ellenségnek el szélylyedett osztályai, a' következett napra, az az, *November 4-ikére* halasztatott a' Francziáknak további üldöztetések, a' melly végből *Ott F. M. L. Ronchiig* és *Madonna del Olmóig*, *Elsnitz F. M. L. Morozzóig* parantsoltattak marfirozni, és az ellenséget üzni, mellyet a' reservában állott 1500 főből álló ellenség sem akkor, sem *Otto* Generálisnak *Madonna dell Olmóig*, és *Elsnitz* Generálisnak *Morozzoig* lett nyomulásokkor észre nem vett, és így midőn mind a' kettő a' *Stura* folyóvizéhez közelgetett volna, azok közül, a' kik a' nevezett vizén az által ellenébe lévő partra által akartak úszni, 400 an abba fúltak, 100 lovas Franczia által ment, a' többi pedig, a' vízbe el temettetett pajtásaiknak szerentsétlenségek által el rettentetvén, fegyvereiket el hányták, 's rabságra adták magokat.

Az ellenségnek e' két napon szenvedett kára 8000 embernél többre ment, a' kik közül hogy nagy számmal vesztették légyen élteket, abból világos, hogy 6 óránira rakva vólt a' tsata piacz holt testekkel. — Az el fogatott 4000 Francziák közt 180 tisztek, és egynéhány brigada Generálisok is találtattak, és a' következett több napokon is, hol többen, hol kevesebben vitettek bé. E' mellett 5. ágyú, és 2 munitios szekér nyeretett el töllök. — A' mi el hálott, meg sebesit-

tetett, és fogságba esett embereinknek 2022 emberre tétetődik a' számok, a' melly *Adorian* Generalisnak halála által, a' ki az *Elsnitz* F. M. L. colonnéjának avantgardáját vezérlette, nagyon fájdalmassá lön.

I. *Az el hüllottaknak ezek a' neveik: A' most nevezett Adorian Generalis; Obel Fő Strázsmester és Gr. Lázár Kapitány a' Gyulay Regementjéből; Raab All-Hadnagy, és Flanderka Zászló-tartó a' Stuártéből; Fridericy Z.tartó a' Fürstenbergéből; Krolakovich Z.tartó az Alvincziéből; és Julius Regement-Adjutans a' Kheuléből.*

2. *Sebbe következők estek: Pothornyay Kapitány, és Rogach F. Hadn. a' Perich granatiros batallionnyától; Unger és Pflügel kapitányok, Ehrenstein A. Hadn. 's Hermann Ztartó a' Fürstenberg Rgből; Gr. Varkovich A. Hadn. és Dumaz, Müszinger és Jorkovich Ztartók a' Sztáraiéből; Offner, Czebeli és Pálzky Kapitányok, Einhauser F. Hadn. Hure, Zachar, Schneit, Paal, és Murgics A. Hadnagyok, Récsey 's Mocsáry Ztartók a' Gyulaiéből; Palmano, Fekete és Habermann Kapitányok, Simmelmeyer, Santa, és Pokorny F. Hadnagyok, Herovich és Orban, A. Hadnagyok, 's Marton Ztartó az Alvincziéből; Malovecz és Reinhard Kapitányok, Schuar és Eschinger F. Hadnagyok a' Kheuleből; Manfroni és Hauger Kapitányok, és Stephai F. Hadn. a' Mitroviszkiéből; Schröckinger Oberster, Renner, Schaller és Kosz F. Hadnagyok, Kreisz A. Hadn. Kosz, Steeger, Krausz Gaszgeb és Streitfeld Ztartók a' Huféből; Ralky Kap. Fuhrmann, Freytag és Zaruba F. Hadnagyok, Luketich és Barbazetto A. Hadnagyok a' Reiskiéből; Hoffmann Kap. a' Stuartéből; Würth F. Hadn. a' Nenni Granaterossai között; Rencz Kap. a' Terziéből; Ziegler Adjutans a' Pionierék között; Braschma lovas Kap. és Krulikovich F.*

Hadnagy a' Császár dragonyos Rgből; *Coletti* Kap. és *Ogarelicza* A. Hadn. a' János F. Herczegéből; *Werner* és *Corer* A. Hadn. a' Karaczaiéből; *Makay* és *Herbaczy* A. Hadn. a' Württembergéből; *Sardagna* Kap. és *Limpenz* A. Hadnagy a' Lobkoviczéből; *Zinn* Oberst. *Lewenehr* Kapitány *Hickisch*, *Hahnenbaum*'s *Niederhalt* F. Hadnagyok, és *Brantz* A. Hadnagy a' *Lewenehr* drag. Rgből.

3. *El fogattattak*: *Schink* F. Hadn. a' Reiski Rg. ből, és *Ottanovich* A. Hadn. a' Schmelzer könnyű batallionjából.

Azon Cs. K. fő hadi tiszteken kívül, a' kiket *Mélas* fő vezér elsőbb rövid relatiojában nagyon, meg ditsirt, és ő Cs. Kir. Felsége különös kegyelmességébe is ajánlott, nagyon magasztallya.

a) *Ott* F. M. L. *Weber* Oberstert a' *Stuart* Rgből; *Thelen* Obristlajtnantot, *Novack* és *Ottenberg* Majorokat a' *Fürstenberg*éből, *d'Albeck* és *Herglogs* Kapitányokat a' *Stuart*éből; *Dworzack* Kap. és *Pavics*, *Münzer*, 's *Herovich* fő Hadnagyokat a' *Fürstenberg*éből, és *Hohenfeld* Obristlajtnantot egy granatéros batallionnak *Commandansát*. — *Nimbsch* Oberstert, *Provancheres* Obristlajtnantot, *Walterskirchen* Kapitányt, *Esch*, *Gr. Salm* és *Brigido* Hadnagyokat a' *Karaczay* lovas Rgből; *Henzy* és *Gordon* Kapitányokat a' János fő Herczegéből; kiválképen pedig *Müller* F. Hadnagyot a' maga *Adjutánsát*, *Leutreuter* F. Hadnagyot a' *H. Lichtenstein* F. M. L. *Adjutansát*, mindkettőt a' *Württemberg* Regemantjéből való derék tiszteket.

b) *Elsnitz* F. M. L. el meri maga részéről mondani, hogy *Groszer* Obristlajtnant és *Gr.*

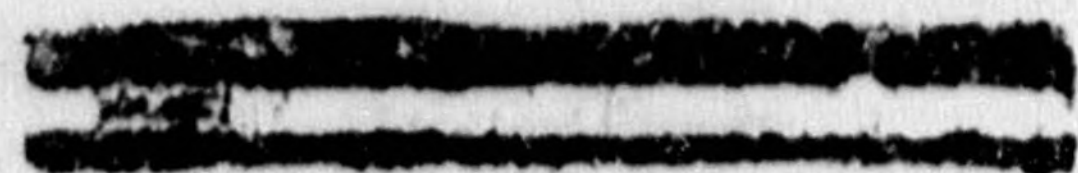
Harrach Major a' Lobkovitz Rgből; *Mecséry* Fő Strázsamester, és *Herring* F. Hadn. a. G. Q. M. Stabtól; *Beck* Kap. a' Kheul Rgből; *Hirsch* Kap. *Werndel*, és *Hohenhauser* a' Gyulaiéből, és *Roy* Kap. a' Hufféből igen igen ditsiretellen viselték legyen magokat.

c) *Mitrowszky* F. M. L. is nagyon magasztallya a' *Reisky* Regementjének *Commendansát*, *Knöpfel* F. Strázsamestert; *Tomassich* Majort, 's *Reinisch* Kap. a' G. Q. M. Stabtól, *Strassoldo* Majort a' Terzy Regből, és *Frank's* *Raszler* lovas Kapitányokat a' Würtenbergéből.

Önnön maga a' fő vezér *Mélas*, a' már más-szor is említetett fő tiszteken kívül, *Prohaska* Oberstert a' G. Q. M. Stabtól; *Schimpf* és *Percel* Majorokat, 's *Würker* fő Pattantjus mestert az arti leriatól; *Gr. Radeczky* Obristlajtnantot, *H. Sulkowsky*, *Brusch* és *Gr. Torres* Flügel Adjutansokat; maga Adjutansát a' *Kray* Regementjéből való *Lang* Kapitányt; *Hartzler* F. Hadnagyot a' maga Regementjéből, a' kik mind ketten fáradhatatlanul viselték magokat ezen sok bajjal öszve kötött tsatában, felettébb ditsiri.

Francia Respublika.

Bonapartét meg vendéglette a' két törvény-tévő Tanáts Nov. 7 ikénn a' győzedelemnek templomában (ennekelötte *St. Szulpitzius* templomának neveztetett), a' melly igen fényessen fel vólt ékesítettve. A' vendégségben sem asszony személyek, sem nézők nem vóltak. — A' *Directorium*, a' ministerek, néhány Párisban lévő nevezetesebb Generálisok, a' két Tanátsnak tagjai különös asztalnál ebédelték, 700 fogásból ál-

lott az ebéd, és még is rövid és csendes volt. A' több környülállásokat el-halगतván tsak azt említjük, hogy a' Champaniai bor forgása közt, az öreg Tanáts előülője a' *Francia Respublikáért*; az ifjabb Tanáts előülője a' *Fr. hadi és hajó se-regekért*; Bonaparte fő vezér a' *Franciaiák közt való szoros egyességért*; Moreau Generális a' *Fr. Respublikának hiv szövetsegeseiért*; Malsaredo Spanyol Admirális a' *Tengereknek szabadságokért*, s. a. t.

A' Vendei osztályban nagyon meg szaporodott *Chouansok* még most is sok pusztított esgyilkosságot viznek végbe, kiváltképen azokban a' helységekben, a' mellyek ellenek fegyvert fog-nak. — *October 28-ik* napján illyetén értelmű rövid levelet küldött egy *Harcourt Henrik* nevű Generálisok, Alsó Normandiában, a' *Caën* város-beli municipalitásnak:

„A' Királyi és Catholika armádia! Tisztviselők, épen most szándékozom közetek bé menni tüzes kanóczokkal, mindnyájan legyetek tsendességben; valaki fegyvert fogand ellenünk, meg nem fogunk néki kegyelmezni.“ s. a. t. Az ellenek küldetett republikánusi vezérek azon iparkodnak, hogy ezen béketelen embereket minden oldalról körül foghassák, 's-egyszerre véget vessenek a' hazafiak közt való háborúnak.

Sem magától *Bonaparte* fő vezértől, (igy panaszkodik a' *Propagateur* nevezetű Parisi közönséges ujság levél), sem útr tarsaisól ki nem lehet tanulni, minémű állapotban hagyattatott légyen *Egyiptomban* a' *Fr. armádia*, holott 30 ezer familia szorgalmatoskodik oda vitetett fia-nak bódog vagy bódogtalan sorsáról. — Ez a' szerentsétlen *expeditio Iglinea* hajójába, 400 szá-

litó hajójába, 40 ezer emberébe, és 150 millió lyverébe került a' Fr. Respublikának.

Közönségesen azzal hizelkednek magoknak a' Párisiak, hogy nem sokára helyre fog a' békekellég Európában állítatódni, mellyre minden nemzeteknek ugyan, de kiváltkepen a' Francziáknak igen nagy szükségek vagyonn, mivel nekik se pénzek, sem eleségek, sem emberek nints elegendő, és darab időtől fogva, sem a' polgári tisztviselők, sem a' hadi tisztek semmi fizetést nem vettek, 's olly ritkára lett köztök a' pengő pénz, hogy minden kész volna adni, de senki sem szeret venni. — Mivelmost Fr. Országból kell az armadiákat tartani, kéntelen a' fő Kormányzók erőszakosan is pénzt költsönözni,

Batava Respublika.

Brüne Franczia fő vezér, a' múlt Octobernek utolsó napján *Amsterdamba* menvén, igen fényes pompával fogadtatott. Vendégségek, tüzi mesterségek, házaknak éjjeli meg világosítások, 's több efélék tétetődtek az ő kedveért, és azon 2000 főből álló Fr. sereg, a' melly kétség kívül ott fog őrizetben maradni, nagyon emelte azon pompának fényességét. *November 5-ik* napjára Hágába várattott, a' hová harmad nappal annakelőtte bagazsiája, 's lovai is meg érkeztek. — Az utolsóbbak közt hat ritka szépségű lovaik is vóltak *Brüne* Fr. Generálisnak. — Ez, el hagyani készül a' Hollandiában lévő Fr. armadiát, mellyet addig, a' mig az Anglo Russzus seregek onnan tökéletessen ki költöznének Gen. *Gouvion* fog Commandirozni. — *Hágaban* is nagy pompával fogadtatott el *Brüne* Fr. fő vezér, és az ezen Respublika eránt mutatott szolgálatjáért gaz-

dagon meg fog jutalmaztatni, — Ő utánna *Daen-*
dels Belga Generális is oda ment, — A' *Hagában*
 eddig vólt Fr. minister *Guyot* Párisba vissza hi-
 vatván, segédje *Desforgnes* polgár maradott ott
 helyette. — Ugy hallatik, hogy a' közönséges bé-
 kességig egy Angliai flotta fogna a' Texeli kikö-
 tő helyben maradni ; de hogy szabadosabban
 fogna a' kereskedés folytatódni, mint ennekelöt-
 te való esztendőkbén. — Azonban egynéhány
 ágyús hajók, salupok, kutterek, és két 36 ágy-
 gyus fregatok fognak a' *Havre de Gracei*, és
Dünkerkai kikötő helyekből oda menni, 's mago-
 kat a' *Castagnier* Admirális escadrejével öszve-
 tsatolni. — A' *Süderzéből* (az az, a' Német ten-
 gernek Hollandia közt lévő, 15 mélföld hosszasa-
 gú, és 10 mélföld szélességű nagy öbléből) mind
 ki takarodtak már az Anglus hajók, holott ezen
 expeditiónak alkalmatosságával 155 hajóikat rab-
 lották el a' Belgáknak. — Azon 3 millió forint-
 hoz, a' melly a' Texeli flottának felállítatására
 a' két Kamara meg egyyezéséből rendeltetett va-
 la, ismét 2 milliót kívánt az első Kamara, de
 arra tellyességgel nem akart a' 2-ik Kamara ál-
 lani. — A' *Nassau* nevezetű 64 ágyús Anglus ha-
 jó a' Texeli kikötő hely előtt ugyan el süllyedt,
 hanem a' rajta vólt emberek meg menekedtek a'
 haláltól.

Azon közönséges beszédjében, mellyet a'
 törvényhozó Kamaráknak Elöülöje a' Yorki Kir.
 herczeg Capitulatiója ki hirdetésének alkalmat-
 osságával, a' N. Képviselek gyűlésében mondott,
 a' többek közt illy ki fejezésekkel élt: „Nemze-
 ti Képviselek! Nékem nagyon egy olly történet-
 nek ki hirdetésére szerentsém, mellyhez hason-
 lót Hazánk historiajának könyveiben épen nem
 találunk, és a' mellyre még a' mi leg későbbi
 maradékink is bámulással fognak vissza tekinte-
 ni. — Egy Generalis, a' ki eleinte háromszorta

nagyobb hadi erővel igyekezett bennünket meg hódoltatni, végtére maga kért a' szabadon lehetõ el mehetésre engedelmet. Néhány napoktól fogva magok az elementumok is kedveztek minékünk, 's igen sok károkat okoztak ellenségeinknek, egynehány hajóik, a' mellyeken lovas katonaság volt, el süllyedtek. — Most már a' halálzat is szabadon foly, minden arra tétetõdött árestálás le vétetõdött arról s. a. t.

Azok ellen a' Belgák ellen, a' kik az Anglo-Ruizus seregeknek északi Hollandiában való lételek alatt az Orániai herczegi Ház eránt való indulatjokat nemcsak szóval, hanem tselekedeteik által is ki nyilatkoztattak, és sokan hazájokat is el hagyták, igen kemény törvényt hozatott a' két Kamara által a' Hágai Directorium. E' mellett azt végzette, hogy minden municipalitások, az az, polgári Elõjárók, jegyezzék fel nevenként azokat az idegen nemzetbelieket, a' kiknek e' folyó esztendőben passeportot, az az, szabados utazásra való leveleket adtanak, azoknak korokat, rangjokat, és azon helyeket is, a' hová mentenek, szorosan fel jegyezvén.

A' *Yorki* herczeg November 1-sõ napján indult el a' *Texeli* kikötõ helybõl Anglia felé; a' *Helderi* fél szigetben 1500 darab ártilleriát vonó, és lovas katonaság alá való lovat adtak el, jobbadon a' *Hágai* Kormányfészék vette meg azokat a' Respublika számára, holott ujobban erõsen verbuálnak.

Török Birodalom.

A' Batava Respublikának eddig Fényes Portánál volt követje Baró *Deden*, a' Szultan világos parantsolatjából, *Konstántzinápolyt* el hagyni kántelenitetett, a' honnan két Titoknokjával, egy *Teslar* nevű Franczia polgárral, és egy *Friberth* nevű Némettel, October 10-ikén hazája felé el is indúlt.

Az ott volt Spanyol követ *Don Joseph Bou-ligny* is hasonló értelmű parantsolatot vett October 1-ső napján a' Szultántól, melly szerént neki is el kellett onnan 14 nap múlva távozni.

A' *Konstántzinápolyban* lakó Örmények egy Fermánt nyertek mely által nékiek Galatakülső városban templomot építeni meg engedtetett, a' mint-hogy hozzá is fogták már az építéséhez. *Konstántzinápolyhoz* nem melize, egy *Hiais-Kioi* nevű városban, a' mellyben tsupán Zsidók laktak, October 1-ső napján 700 ház égett el. Ezen szerentsétlen lakosoknak igen sok segedelmet adott a' *Zultan*.

A' közép tengerben lévő Orosz hadakozó hajók között, egynéhány vissza ment a' *Konstántzinápolyi Canalison* keresztül *Krimiába*; egyik közülök fel akadt a' tengerben lévő homok tornyon, hanem nagy ügyel bajjal tsak ugyan megszabadítatott. Ellenben ismét 4 hadakozó hajók mentek *Krimiából* a' közép tengerbe.

Tepe Dellen! *Aly Bassa*, a' ki az Ex-Velenzei Respublikának néhány örökségeit, ugmint *Prevesat*, *Bonizzát* s. a. t. őrizet alatt tartya, az említett Ex-Republikához tartozott szigeteket el akarta tsábitani, 's maga birodalma alá hajtani, azon okból 12 spiont küldött a' *Cefaloniat*

szigetbe, a' kiket a' *Corzyrai* szigetben lévő Orosz katonák el fogván, hajóiknak árboczfaira, egymás után mind fel agatták. — A' Konstantinápolyban lévő Orosz követnek, *Tamara* Generálisnak, kivansága szerént, most már egy Fermánt küldött a' Fenyves Porta a' nevezett Basának, azon rendelés mellett, hogy ő mingyárt hagyja oda *Prevezát* és *Bonizzát*, 's tellyességgel ne avatkozzék az Ex-Velencei szigeteknek jövőendőbeli sorsokban, a' mellyek eránt már a' Petersburgi udvarral végbe ment az egyesség.

Elegyes Dolgok.

Az Ex-Cisalpiná Respublikának nevezetes tagjai, *Serbelloni*, és *Sopransi* igen szegény figurát mutatnak most Parisban, mind a' kettőt szívesen fogadta *Bonaparte* fő vezér tiszteletére lett menetelékkor, hanem semmi reménységet nem nyujtott nékiek előbbi republikanusí dicsőségeknek vissza nyerhetéséhez — A' Fels. Orosz Császár *Dorpatban* fog a' *Curlandiai* és *Lieflandi* tanuló ifjuságnak kedveért, egy Univerzitást felállítani, a' mellyben 16. Professor fog lenni, 's egynek egynek 1500 rubel fizettetni elztendőnként. Most veszi a' Helvécziai Directorium magát, észre hogy állandó armadianélkül lehetetlen azon Respublika mástól való nem függését sérthetetlenül fenn tartani.]

A Würtembergi helységekkel igen keményen bánnak a' Franeziák azon okból, hogy az uralkodó herczeg, kötelessége szerént egynéhány ezer főből álló sereget küldött a' Cs. K. armadiá segítségére.